

VALMIUSLAIN MUKAISET TOIMENPITEET TOHOLAMMIN KUNNASSA

Kh 17.03.2020 § 43

Valmistelija kunnanjohtaja Jukka Hillukkala, puh. 040 150 5201

Hallitus julkisti viimeisimmät linjaukset koronan suhteen maanantaina ilta-päivällä.

Taustatietoa valmiuslaista

Valmiuslaissa on määritelty erilaisia poikkeusoloja, kuten Suomeen kohdistuva hyökkäys, erityisen vakava suuronnettomuus tai laajalle levinnyt tartuntatauti, jollainen koronaviruspandemia on. Valmiuslain tarkoituksena on poikkeusoloissa suojata väestöä sekä turvata sen toimeentulo ja maan talouselämä, ylläpitää oikeusjärjestystä, perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä turvata valtakunnan alueellinen koskemattomuus ja itsenäisyys.

Valmiuslaissa säädetään viranomaisten toimivaltuuksista poikkeusolojen aikana. Valmiuslaissa määriteltyjä toimivaltuuksia voidaan käyttää vain, jos tilanne ei ole hallittavissa viranomaisten normaalein toimivaltuuksin. Valmiuslain nojalla rajoitetaan kansalaisten oikeuksia ja normaalia elämää vain, jos se on välttämätöntä väestön suojaamiseksi.

Valmiuslaissa säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta enintään kuudeksi kuukaudeksi päätetään valtioneuvoston asetuksella (käyttöönottoasetus), kun valtioneuvosto yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa on todennut maassa vallitsevan poikkeusolot. Lopullinen päätösvalta voimaantulosta on eduskunnalla. Se päättää, tulevatko valtioneuvoston antaman asetuksen lisävaltuudet käyttöön kokonaan tai osittain. Eduskunta voi myös kumota valtioneuvoston antaman asetuksen.

Kiireellisessä tilanteessa on mahdollista ottaa lisävaltuudet välittömästi käyttöön. Myös silloin asetus viedään eduskunnan käsiteltäväksi välittömästi. Asetus täytyy viedä eduskunnalle viikon kuluessa tai muuten asetus raukeaa.

Valtioneuvosto on presidentin kanssa todennut poikkeusolot. Valmiuslaki otetaan käyttöön. Valtioneuvosto käsittelee tiistain istunnossaan valmiuslain käyttöönottoasetuksen ja soveltamisasetukset.

Hallituksen toimenpiteet

Hallitus linjasi 16. maaliskuuta 2020 lisätoimenpiteistä koronavirustilanteen hoitamiseksi Suomessa. Linjattujen toimenpiteiden tarkoituksena on suojata väestöä sekä turvata yhteiskunnan ja talouselämän toiminta. Linjaukset ovat voimassa 13. huhtikuuta 2020 asti. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, että maassa vallitsee koronavirustilanteen vuoksi poikkeusolot.

Valtioneuvosto ja toimivaltaiset viranomaiset saattavat päätökset ja suositukset voimaan valmiuslain, tartuntatautilain ja muun lainsäädännön mukaisesti. Toimivaltaiset viranomaiset antavat tarkempia ohjeita vastuidensa

mukaisesti. Hallitus antaa valmiuslain käyttöönottoasetuksen eduskunnalle tiistaina 17. maaliskuuta 2020.

1. Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ja niiden yhteydessä järjestettävä esiopetus pidetään toiminnassa. Näin turvataan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen henkilöstön lasten pääsy varhaiskasvatukseen ja mahdollistetaan vanhemmille työssäkäynti. Valtioneuvosto linjaa, että ne vanhemmat ja huoltajat, joiden on mahdollista järjestää lapsen hoito kotona, menettelevät niin.

2. Koulujen, oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sekä kansalaisopistojen ja muun vapaan sivistystyön tilat suljetaan ja lähiopetus niissä keskeytetään. Poikkeuksellisesti kuitenkin järjestetään koulussa järjestettävä esiopetus sekä perusopetuksen 1-3 luokkien lähiopetus niiden vanhempien lapsille, jotka työskentelevät yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisillä aloilla. Lisäksi poikkeuksena järjestetään erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden lähiopetus sitä tarvitseville, kuitenkin niin että ne vanhemmat ja huoltajat, joiden on mahdollista järjestää lapsen hoito kotona, menettelevät näin. Edellä mainitut järjestelyt tulevat voimaan keskiviikkona 18.3.2020.

3. Lähiopetuksen sijaan kaikkien yliopistojen, ammattikorkeakoulujen sekä ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen järjestäjien opetus ja ohjaus järjestetään mahdollisimman laajalti vaihtoehtoisilla tavoilla, muun muassa etäopiskelua, erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja sekä tarvittaessa itsenäistä opiskelua hyödyntäen.

4. Ylioppilastutkinnon kokeet toteutetaan 13.3.2020 julkaistussa tiivistetyssä aikataulussa 23.3.2020 mennessä huomioiden terveysviranomaisien antamat määräykset.

5. Rajoitetaan julkiset kokoontumiset kymmeneen henkilöön ja suositellaan välttämään tarpeetonta oleilua yleisillä paikoilla.

6. Suljetaan valtion ja kuntien museot, teatterit, Kansallisooppera, kulttuuritalot, kirjastot, kirjastoautot, Kansallisarkiston asiakas- ja tutkijasalipalvelut, harrastustilat ja -paikat, uimahallit ja muut urheilutilat, nuorisotilat, kerhotilat, järjestöjen kokoontumistilat, vanhusten päivätoiminta, kuntouttava työtoiminta ja työkeskukset. Suositellaan yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden sekä uskonnollisten yhteisöjen toimivan samoin.

7. Kielletään vierailut vanhusten ja muiden riskiryhmien asumispalveluyksiköissä.

8. Kielletään ulkopuolisten vierailut hoitolaitoksissa, terveydenhuollon yksiköissä ja sairaaloissa pois lukien tapauskohtaisesti arvioiden kriittisesti sairaiden ja lasten oireettomat läheiset, saattohoidossa olevien läheiset sekä puoliso tai tukihenkilö synnytyssosastolla.

9. Julkisen sektorin työnantajat määräävät ne julkisen sektorin työntekijät etätööhön, joiden työtehtävät sen mahdollistavat.

10. Toimintaohjeena yli 70-vuotiaat velvoitetaan pysymään erillään kontak-

teista muiden ihmisten kanssa mahdollisuuksien mukaan (karanteenia vastaavat olosuhteet), poislukien kansanedustajat, valtiojohto ja kunnalliset luottamushenkilöt.

11. Lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon kapasiteettia julkisella ja yksityisellä sektorilla. Samanaikaisesti vähennetään kiireetöntä toimintaa. Yksityisen sektorin kapasiteetti otetaan yhteiseen käyttöön tarpeen mukaan. Samaan aikaan joustetaan lakisääteisistä määräajoista ja velvoitteista.

12. Kasvatetaan korona-testauskapasiteettia. THL tukee alueita tältä osin.

13. Kriittisen henkilöstön osalta poiketaan työaikalain ja vuosilomalin säännöksistä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla.

14. Varaudutaan velvoittamaan erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sisäisen turvallisuuden koulutettuja ammattihenkilöitä tarpeen mukaan töihin.

15. Ihmisten liikkumista voidaan rajoittaa henkeä ja terveyttä uhkaavan vakavan vaaran vuoksi.

16. Kansanterveyden ja terveysturvallisuuden vuoksi aloitetaan valmistelu Suomen rajojen sulkemiseksi pikaisella aikataululla kansainvälisiä velvoitteita noudattaen. Keskeytetään matkustaja- ja henkilöliikenne Suomeen niin pian kuin mahdollista, lukuun ottamatta Suomen kansalaisten ja Suomessa asuvien henkilöiden paluuta. Suomen kansalaisten ja Suomessa asuvien henkilöiden ei pidä matkustaa ulkomaille. Suomalaisille matkailijoille suositellaan välitöntä paluuta Suomeen. Pohjois- ja länsirajan yli sallitaan välttämätön työssäkäynti ja muu välttämätön asiointi. Tavara- ja rahti-liikenne jatkuu normaalisti.

17. Ulkomailta palaavat suomalaiset ja Suomessa pysyvästi asuvat henkilöt ohjataan kahden viikon karanteenia vastaaviin olosuhteisiin.

18. Ulkomailta palaavien tulee sopia työhön paluunsa ajankohdasta ja kahden viikon poissaolosta yhdessä työnantajansa kanssa.

19. Puolustusvoimat turvaa toimintansa jatkuvuuden ja valmiuden kaikissa tilanteissa. Muita viranomaisia valmistaudutaan tukemaan tarpeen mukaan.

Kunnanjohtaja: Kunnanhallitus päättää,

1. että se merkitsee tiedoksi ja noudatettavaksi 18.3. voimaantuleva lain-säädäntö.
2. että Toholammin kunta antaa tarkemmat ohjeet henkilöstölle 17.3.20.
3. että se valtuuttaa kunnan johtoryhmän laatimaan ohjeet henkilöstölle.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
